

Bevliis. Man vil maaskee sige: „Det gaaer ikke an at have disse Indskrænkninger, thi naar de ikke bestaae, vil Maling ikke kunne finde Sted; Folk ville blive bange for at anlægge Møller, og der vil saaledes let blive Mølletrang, da der ikke til enhver Tid vil være Møller tilstede i tilstrækkelig Antal.“ Det troer jeg nu ikke. Man kan heller ikke paastaae, at Almeenvellet kræver disse Indskrænkninger for Indtægtenes Skyld; thi for Finantserne er den ikke nogen Gjenstand. Naar dette altsaa ikke er Tilfældet, troster jeg mig til at paastaae, at Bevistet ikke kan føres, og da siger jeg, at Indskrænkningerne maae hæves. Nu ville maaskee de ærede Herrer sige: Det er en Eiendomsret, der kræves, der skal gives Erstatning; men saa er det da igjen dem, der skulle bevise, at en Eiendomsret er tilstede, og som maae angive Maaden, hvorpaa denne Erstatning skal gives; det paaligger ikke os, som forsvare Lovudkastet. Jeg troer nu ogsaa, at man i det Hele taget meget overvurderer den Indskydelse, som Lovudkastet vil have paa Møllerne. Jeg kjender ogsaa noget til Mølleværket; saavel jeg, som en heel Deel af Thingets Medlemmer, ere Møllere (Hør!). Det var ligeledes Tilfældet, da denne Sag var for i den viborgske Stændersforsamling, at ogsaa der var en betydelig Deel af Stændersforsamlingens Medlemmer Giere af Møller, og det samme er nu tildeels ogsaa Tilfældet her, (Hør!) saa en stor Deel af os kjende Forholdene meget nøie. Jeg troer ikke, at dette Lovudkast vil have saa ødelæggende Følger, som der angives. Der kan vel være enkelte Tilfælde — og da beklager jeg det ligesaameget som Nogen — hvor det er en Belfærdssag for Enkeltmand uden hans egen Skyld, men i disse enkelte Tilfælde troer jeg dog, at det ofte maa ligge noget hos ham selv; de ere i det Hele taget ganske sjeldne, og paa dem kan man dog ikke begrunde en Lovs Forkastelse. I Almindelighed kan det maaskee føre til en Forringelse af Eiendommens Værdi til Tab for enkelt Mand; men saa maa man dog spørge, hvorpaa skal det begrundes, at der skal tages et saadant Hensyn til enkelt Mandes Fordeel, naar der ikke er givet ham en bestemt udelukkende Eiendomsret? Derfor maa

jeg paa det allerbestemteste holde paa, at § 14 bliver staaende, og jeg kan ikke gaae ind paa de Ændringsforslag, som ere stillede til den, ikke engang paa det om Tidsfristens Udvidelse paa 15 Aar, da denne Tid forekommer mig at være meget for lang ligesom for os Andre, der paastaae at komme i Besiddelse af vor Ret til fri og lige Afgang til Erhverv. Jeg veed ikke rigtig, om Hensigten med denne Tidsbestemmelse er at sætte Møllerne istand til at imødegaae Concurrencen; i saa Tilfælde er 5 Aar efter min Formening tilstrækkelig; thi den Møller, der ikke i 5 Aar kan komme paa det Punkt, at han kan concurrere med de Møller, som senere opstaae, kommer aldrig paa det. Sættes den derimod noget længere for at være som en Erstatning for det Tab, de maaskee vilde lide senere, saa stiller Sagen sig jo rigtignok anderledes; men da forekommer det mig, at det først maa bevises, at denne Erstatning kan fordres, og at man dernæst maa søge at gaae en anden Vej, da det ellers vil gaae for meget ud over de andre Næringsdrivende, som forhindres i at anlægge Møller. Den ærede 2den Landsstingsmand for 7de Kreds (Nyholm) har stillet et Ændringsforslag, der skulde have til Følge, at der ingen Beslutning nu tages med Hensyn til Møllerne. Det forekommer mig, at Ændringsforslaget isaaald maatte affattes anderledes; thi i hans Ændringsforslag staaer der jo, at „fra 1ste Januar 1867 skulle saavel de Indskrænkninger, der indeholdes i denne Lovs §§ 4, 5 og 6, som Møllelaugs-Artiklerne af 15de Januar 1684 og de øvrige om Mølleneringen givne Love, være ophævede.“ deri er jo allerede sagt, at disse Rettigheder skulle til den Tid være ophævede, og der er jo saaledes taget en Beslutning. Hans Hensigt opnaaes altsaa ikke, forekommer det mig, naar Ændringsforslaget ikke affattes paa en anden Maade. Den ærede Landsstingsmand fra Horsens (Schytte) har meget stærkt udtalt sig om det Creditsspilbende for Møllerne; jeg turde maaskee udtale, at denne Mangel paa Credit allerede var tilstede, førend dette Lovudkast fremkom (Ja!); det er idetmindste min Mening, og jeg har nogen Erfaring i saa Henseende; imidlertid kunne maaskee Forholdene